

УДК 341:351

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.05.89>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІНІСТЕРСТВА МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

Марущак О.А.,

кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і процесу
юридичного факультету,
Пенітенціарна академія України
ORCID: 0000-0001-6153-9868

Марущак О.А. Нормативно-правове регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України

Статтю присвячено висвітленню особливостей нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України. З'ясовано зміст понять «правове регулювання» та «нормативно-правове регулювання», зважаючи на існуючі наукові підходи до його розуміння. Визначено, що нормативно-правове регулювання є частиною правового регулювання та зосереджується на впливі через нормативно-правові акти, тоді як правове регулювання включає в себе ширший спектр інструментів та механізмів правового впливу. Зроблено висновок, що нормативно-правове регулювання здійснюється виключно за допомогою правових норм, зовнішнім виразом яких є джерела нормативно-правового регулювання. Автором проаналізовано нормативно-правову базу, яка регламентує міжнародну співпрацю в сфері молоді та спорту, включаючи закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів, а також міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною.

Особлива увага приділяється механізмам імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство, а також ролі Міністерства молоді та спорту у формуванні та реалізації державної політики у відповідній сфері. Визначаються основні проблеми та виклики, що стоять перед Міністерством у контексті забезпечення ефективного правового регулювання міжнародної діяльності, а також надаються рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правової бази. Вдосконалення нормативно-правової бази та активна участь у міжнародних проєктах допоможуть Україні досягти високих стандартів у цих галузях.

У результаті дослідження автор приходять до висновку, що співпраця між Міністерством молоді та спорту України й іншими державними та недержавними інституціями, що займаються

міжнародною діяльністю, є необхідною умовою для успішного розвитку молодіжної політики та спорту в Україні. Вдосконалення нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України є необхідною умовою для підвищення ефективності його роботи, покращення міжнародної співпраці та інтеграції України у світовий спортивний рух.

Ключові слова: правове регулювання, нормативно-правове регулювання, Міністерство молоді та спорту України, міжнародна діяльність, молодіжна політика, спорт, ратифікація, міжнародні договори.

Marushchak O. Legal regulation of the international activities of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine.

The article is devoted to highlighting the features of the normative and legal regulation of the international activities of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine. The content of the concepts of «legal regulation» and «normative and legal regulation» is clarified, taking into account existing scientific approaches to their understanding. It is determined that normative and legal regulation is a part of legal regulation and focuses on influence through normative legal acts, whereas legal regulation includes a broader spectrum of tools and mechanisms of legal influence. It is concluded that normative and legal regulation is carried out exclusively through legal norms, the external expression of which is the sources of normative and legal regulation. The author analyzes the normative and legal framework that regulates international cooperation in the field of youth and sports, including the laws of Ukraine, decrees of the President of Ukraine, resolutions of the Cabinet of Ministers, as well as international agreements ratified by Ukraine.

Special attention is paid to the mechanisms of implementation of international standards into national legislation, as well as the role of the Ministry of Youth and Sports in the formation and

implementation of state policy in the relevant field. The main problems and challenges faced by the Ministry in the context of ensuring effective legal regulation of international activities are identified, and recommendations are provided for improving the normative and legal framework. Improvement of the legal framework and active participation in international projects will help Ukraine to achieve high standards in these fields.

As a result of the study, the author concludes that cooperation between the Ministry of Youth and Sports of Ukraine and other state and non-state institutions involved in international activities is a prerequisite for the successful development of youth policy and sports in Ukraine. Improving the legal and regulatory framework for the international activities of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine is a prerequisite for increasing the efficiency of its work, improving international cooperation and integrating Ukraine into the global sports movement.

Key words: legal regulation, normative and legal regulation, Ministry of Youth and Sports of Ukraine, international activities, youth policy, sports, ratification, international agreements.

Постановка проблеми. Міністерство молоді та спорту України відіграє важливу роль у формуванні та реалізації державної політики у сфері молоді та спорту, зокрема у питаннях міжнародної співпраці. Міністерство відповідає за забезпечення участі української молоді та спортсменів у міжнародних заходах, а також за впровадження європейських та світових стандартів у відповідних галузях.

В сучасних умовах глобалізації та інтеграції України до європейської та світової спільнот, виникає потреба у вдосконаленні правового забезпечення міжнародної співпраці у цих сферах. Саме в таких умовах важливо мати ефективну систему нормативно-правового регулювання, яка б забезпечувала відповідність національного законодавства міжнародним стандартам, права та захист українських спортсменів та молоді за кордоном, можливість участі в міжнародних проєктах та програмах, а також просування іміджу України на міжнародній арені.

Зважаючи на вище викладене, окремої уваги потребує вивчення питання нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України, зокрема характеристика джерел такого регулювання. Це в свою чергу, надасть можливість не лише з'ясувати специфіку нормативно-правового регулювання у сфері міжнародної діяльності у сфері молодіжної діяльності та спорту в Україні, але й виявити існуючі прогалини такого регулювання та віднайти ефективні способи їх усунення тощо.

Мета дослідження. Метою статті є з'ясування семантичної сутності понять «правове регулювання» та «нормативно-правове регулювання», визначення особливостей нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України, аналіз викликів у сфері нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності молодіжної політики та спорту, які постали перед Україною.

Стан опрацювання проблематики. Питаннями з'ясування сутності змісту понять «правове регулювання», «нормативно-правове регулювання» займалися такі вчені як: П.М. Рабінович, М.С. Кельман, О.М. Костенко, В.В. Копейчиков, А.М. Колодій, С.Л. Лисенков, І.І. Лукашук, В.П. Пастухов, В.О. Сумін, О.Д. Тихомиров, О.Ф. Скакун та інші.

Окремі аспекти нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту, неодноразово були предметом досліджень таких науковців як: С.М. Балабан, І. П.Голосніченко, Л. О.Макаренко, Б. В.Новіков, В. Ю.Пряміцин, Н. О.Рибалка, Т. О.Чепульченко та інших.

Особливої уваги в контексті цієї статті заслуговують дослідження особливостей нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України. Принаймні, в межах наукових публікацій українських авторів нормативно-правове регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України досі не розглядалося.

Виклад основного матеріалу. Для визначення змісту нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності Міністерства молоді та спорту України, в першу чергу зосередимо увагу на поняттях «правове регулювання» та «нормативно-правове регулювання».

Юридичний словник відзначає, що правове регулювання – регулювання суспільних відносин, що здійснюється за допомогою права та всієї сукупності правових засобів [1, с. 589].

Поняття “регулювання” (від лат. *regulo* – правило) означає упорядкування, налагодження, приведення чогось у відповідність з чимось. На думку М.С. Келмана та Р.М. Келмана «регулювати – це визначати поведінку людей та їхніх колективів, спрямовувати його функціонування та розвиток, надавати йому певних меж, цілеспрямовано його впорядковувати» [2, с. 16]. Зазначену думку поділяють і автори підручника за редакцією професора В. Копейчикова, які зазначають: “термін “регулювати” означає встановлювати межі, масштаб поведінки людей, вносити у суспільні відносини стабільність, систему, порядок і тим самим спрямовувати їх у певному напрямі” [3, с. 217; 2, с. 16].

Поняття «правове регулювання» в українській науковій літературі також має різні трак-

тування, що відображають специфіку підходів українських дослідників.

На думку П.М. Рабіновича: «правове регулювання – це діяльність, яка здійснюється державно-владними інститутами при допомозі юридичних засобів вплив на суспільні відносини з метою їх закріплення, упорядкування, охорони та розвитку» [4, с. 165].

На думку І.І. Лукашука: «правове регулювання – це здійснюваний в інтересах суспільства за допомогою норм права, вплив на поведінку учасників суспільних відносин з метою встановлення й упорядкування останніх».

Костенко О.М. підкреслює, що правове регулювання є складовою правової системи України, яка включає встановлення, реалізацію та охорону правових норм [5, с. 173]. Він зазначає, що правове регулювання повинно сприяти забезпеченню правопорядку, захисту прав і свобод громадян та ефективному функціонуванню державних інститутів. На його думку: «нормативно-правове регулювання – це система впливу на суспільні відносини за допомогою встановлення, зміни або скасування правових норм, що мають загальнообов'язковий характер» [5, с. 174]. Він наголошує на тому, що нормативно-правове регулювання спрямоване на забезпечення стабільності та порядку в суспільстві через правове впорядкування відносин між суб'єктами права.

П.В. Онопенко вказує на те, що правове регулювання включає в себе не будь-яку владну діяльність уповноважених на те органів і посадових осіб, а лише ту, що має на меті спрямувати в чітко визначене русло поведінку учасників суспільних відносин, упорядкованих за допомогою норми права й базових на ній індивідуальних актів [6, с. 121; 7, с. 11].

Ці думки українських науковців відображають різноманітність підходів до розуміння понять «правове регулювання» та «нормативно-правове регулювання», а також підкреслюють їх важливість для забезпечення стабільності та розвитку суспільства.

Поняття «правове регулювання» та «нормативно-правове регулювання» тісно пов'язані між собою, проте мають деякі відмінності. Правове регулювання – це ширше поняття, що охоплює всі форми впливу права на суспільні відносини, а також включає як нормативно-правові акти, так і правозастосовчу діяльність, судову практику, правові звичаї та договори. Основною метою правового регулювання є забезпечення правопорядку, захист прав і свобод громадян, а також встановлення чітких правил поведінки в різних сферах суспільного життя.

В свою чергу, нормативно-правове регулювання – це вузьке поняття, що стосується виключно впливу нормативно-правових актів

(законів, постанов, указів тощо) на суспільні відносини та забезпечується через систему нормативно-правових актів, які встановлюють загальнообов'язкові правила поведінки. Основною метою нормативно-правового регулювання є встановлення формально визначених норм і правил, які регулюють конкретні правовідносини.

Таким чином, нормативно-правове регулювання є частиною правового регулювання, що зосереджується на впливі через нормативно-правові акти, тоді як правове регулювання включає в себе ширший спектр інструментів та механізмів правового впливу. Нормативно-правове регулювання здійснюється виключно за допомогою правових норм, зовнішнім виразом яких є джерела нормативно-правового регулювання.

Національне законодавство України у сфері міжнародної діяльності молодіжної політики та спорту спрямоване на забезпечення правових умов для розвитку цих сфер та інтеграції України до міжнародної спільноти. Це законодавство включає закони, постанови, нормативно-правові акти та інші регулюючі документи, які визначають правила та стандарти участі у міжнародних заходах, співпраці з іноземними організаціями та захисту прав українських громадян за кордоном.

Варто зазначити, що стаття 49 Конституція України гарантує право громадян на заняття спортом та фізичною культурою, а також право молоді на особливий захист та сприяння держави у розвитку їх потенціалу [8]. Окрім того, Конституція України передбачає, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України (ст. 9) [8].

Аналіз національного законодавства дає змогу виділити закони та підзаконні нормативно-правові акти, які регулюють суспільні відносини безпосередньо у сфері молодіжної політики та спорту. Отже, до таких нормативно-правових актів належать:

– Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 [9], який регулює основні аспекти розвитку фізичної культури і спорту в Україні, включаючи міжнародну діяльність, участь у міжнародних спортивних змаганнях та співпрацю з міжнародними спортивними організаціями;

– Закон України «Про основні засади молодіжної політики» від 27.04.2021 [10], який визначає правові та організаційні основи державної молодіжної політики, включаючи питання міжнародної співпраці, участь молоді у міжнародних програмах та проєктах, а також захист прав молоді за кордоном;

– Закон України «Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні» від 14.09.2000 [11], який визначає передумови для підготовки та участі членів збірних команд України в Олімпійських, Паралімпійських іграх, вихованню молоді засобами спорту в дусі олімпізму, залученню населення до здорового способу життя;

– постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021–2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» від 02.06.2021 № 579 [12]. Програма передбачає заходи з підтримки молодіжних ініціатив, участі молоді у міжнародних проєктах, обміні досвідом з іноземними партнерами та розвитку молодіжної інфраструктури, сприяння інтеграції молоді у світову та європейську молодіжну спільноту, взаємодію з українською молоддю діаспори, впровадження найкращих міжнародних практик та інструментів у роботі з молоддю, співпрацю з міжнародними та зарубіжними партнерами;

– Указ Президента України «Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту» від 28.09.2004 [13], яким передбачено, зокрема, що «пріоритетним напрямом роботи на міжнародній арені залишається зміцнення зв'язків з провідними міжнародними спортивними організаціями, іноземними державами; підтримується входження України до міжнародних спортивних організацій та продовження діяльності в організаціях, у яких країна вже представлена; розвиваються прикордонні (місцеві) зв'язки, налагоджується робота з українською діаспорою».

– постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України» від 02.07.2014 № 220 [14]. Положення визначає функції та завдання Міністерства молоді та спорту, включаючи координацію міжнародної діяльності у сфері молодіжної політики та спорту.

Окрему увагу доцільно приділити актам Міністерства молоді та спорту України, які регулюють міжнародну діяльність у сфері молоді та спорту, та включають накази, розпорядження, положення та інші документи, що встановлюють правила і процедури для здійснення міжнародної співпраці та реалізації державної політики в цій сфері. Міністерство молоді та спорту видає низку наказів із метою врегулювання правовідносин у сфері професійного спорту в Україні, зокрема це такі накази: «Деякі питання формування переліку закладів фізичної культури і спорту, яким пропонується надати статус бази олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки» від 25.06.2020 № 364; «Про затвердження Складу спортсменів державної установи «Державний центр олімпійської підготовки

з біатлону» на 2020/2021 рік» від 23.06.2020 № 350; «Про кваліфікаційні категорії» від 18.06.2020 № 297 тощо [15, с. 48].

Отже, національне законодавство України у сфері міжнародної діяльності молодіжної політики та спорту є комплексним та багатогранним. Воно спрямоване на створення сприятливих умов для розвитку міжнародної співпраці, захисту прав та інтересів українських громадян та забезпечення відповідності міжнародним стандартам.

Одним з основних напрямів нормативно-правового регулювання є підписання та ратифікація міжнародних угод, що стосуються молодіжної політики та спорту, а також укладення двосторонніх та багатосторонніх договорів про співпрацю з іншими країнами та міжнародними організаціями.

Міжнародні договори та угоди у сфері молодіжної політики та спорту відіграють важливу роль у забезпеченні ефективної співпраці між країнами, обміну досвідом та ресурсами, а також у підтримці міжнародних стандартів та принципів. Міністерство молоді та спорту України активно залучається до укладання таких договорів для розвитку національної молодіжної політики та спорту.

Основними міжнародними договорами та угодами у сфері молодіжної політики та спорту є наступні: переглянута Європейська хартія про участь молоді в місцевому та регіональному житті, ухвалена Конгресом місцевих і регіональних влад Європи у травні 2003 року [16] (забезпечує основу для залучення молоді до активної участі в місцевому та регіональному житті, сприяє розвитку демократичних інститутів та громадянського суспільства); Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 [17] (визначає права дітей і молоді на освіту, здоров'я, відпочинок та культурну діяльність, а також на захист від дискримінації та експлуатації); переглянута Європейська спортивна хартія, Рекомендація CM/Rec(2021)5, ухвалена Комітетом міністрів 13 жовтня 2021 року на 1414-му засіданні заступників міністрів (сприяє розвитку спорту для всіх, підкреслюючи важливість фізичної активності для здоров'я населення та суспільного добробуту) [18]; Міжнародна хартія фізичного виховання та спорту, ухвалена на Генеральній конференції ООН у 1978 року [19] (встановлює, що фізичне виховання та спорт є важливими елементами безперервної освіти у загальній системі освіти); Антидопінгова конвенція ETS № 135 (Страсбург, 16.11.1989), ратифікована Україною 15.03.2001 [20]; (встановлює, що сторони ухвалюють закони, правові положення або адміністративні заходи обмеження доступності допінгу (і зокрема положення, що контролюють перевезення, зберігання, імпорт,

розповсюдження та продаж), а також застосування у спорті заборонених препаратів та методів допінгу); Міжнародна конвенція проти апартеїду в спорті (Нью-Йорк, 16.05.1986) [21]; Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і, зокрема, футбольних матчів ETS № 120 (Страсбург, 19.08.1985), ратифікована Україною 15.11.2001 [22]; Угода про співробітництво в галузі фізичної культури і спорту держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав 25.05.2007; Угода про співробітництво у галузі фізичної культури і спорту між Міністерством України у справах молоді і спорту та Державним комітетом Китайської Народної республіки з питань фізичної культури і спорту; Угода між Державним комітетом України з питань фізичної культури і спорту та Міністерством освіти і науки Латвійської Республіки про співробітництво в галузі фізичної культури і спорту тощо [15, с. 47].

Поряд з тим, Україна укладає двосторонні угоди з різними країнами для обміну досвідом, проведення спільних тренувальних таборів, участі у міжнародних змаганнях та розвитку спортивної інфраструктури, а також угоди з іншими країнами та міжнародними організаціями для проведення молодіжних обмінів, що сприяють культурному обміну, взаєморозумінню та розвитку лідерських навичок у молоді. Зокрема, програма Erasmus+, яка є однією з найбільших програм Європейського Союзу, що підтримує обміни студентів, молодіжні обміни, волонтерські проекти та співпрацю в сфері освіти, тренувань та спорту.

Міністерство молоді та спорту України активно співпрацює з міжнародними спортивними федераціями, такими як Міжнародний олімпійський комітет, Федерація міжнародного футболу, Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій та інші.

Міністерство молоді та спорту України активно співпрацює з Всесвітнім антидопінговим агентством (WADA), що координує боротьбу з допінгом у спорті на міжнародному рівні, встановлює стандарти та проводить навчальні програми для запобігання вживанню заборонених речовин спортсменами.

Отже, міжнародні договори та угоди у сфері молодіжної політики та спорту є важливим інструментом для розвитку цих сфер в Україні. Вони сприяють інтеграції України у світове співтовариство, підвищенню рівня розвитку молоді та спорту, а також забезпечують обмін досвідом та ресурсами з іншими країнами. Вдосконалення нормативно-правової бази та активна участь у міжнародних проектах допоможуть Україні досягти високих стандартів у цих галузях.

Співпраця між Міністерством молоді та спорту України та іншими державними та недержав-

ними інституціями, що займаються міжнародною діяльністю, є ключовим елементом для успішного розвитку молодіжної політики та спорту в Україні. Ця співпраця сприяє ефективному обміну досвідом, ресурсами, а також впровадженню найкращих міжнародних практик у національну систему.

Основними напрямками співпраці Міністерства молоді та спорту України та іншими державними та недержавними інституціями, є наступні:

- координація дій з Міністерством закордонних справ України у сфері міжнародної політики, підтримка дипломатичних місій та консульських установ, організація візитів делегацій та участь у міжнародних заходах.

- спільні з Міністерством освіти і науки України освітні проекти та програми, спрямовані на розвиток молодіжної політики, академічні обміни, тренінги та конференції;

- спільні з Міністерством соціальної політики України програми підтримки соціально незахищених категорій молоді та спортсменів, участь у міжнародних соціальних ініціативах;

- співпраця з федераціями з різних видів спорту для організації міжнародних змагань, тренувальних таборів, обмінів досвідом та участі у міжнародних федераціях;

- реалізація спільних проектів з молодіжними громадськими організаціями, участь у міжнародних молодіжних програмах та обмінах, сприяння розвитку волонтерства та громадської активності;

- співпраця з міжнародними організаціями та фондами, такими як: Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНЕСКО), Організація Об'єднаних Націй (ООН), Дитячий фонд ООН (UNICEF), Програма Європейського Союзу в сфері освіти, професійної підготовки, молоді та спорту (Erasmus+).

Співпраця між Міністерством молоді та спорту України та іншими державними і недержавними інституціями, що займаються міжнародною діяльністю, є необхідною умовою для успішного розвитку молодіжної політики та спорту в Україні. Вона сприяє інтеграції України у міжнародну спільноту, обміну досвідом та ресурсами, а також впровадженню найкращих міжнародних практик у національну систему. Розширення та поглиблення такої співпраці допоможе Україні досягти високих стандартів у цих галузях та забезпечить ефективний розвиток молоді та спорту в країні.

Висновки. Отже, основними викликами щодо нормативно-правового регулювання міжнародної діяльності у сфері молодіжної політики та спорту, які постали перед Україною, є:

- забезпечення відповідності національного законодавства міжнародним стандартам;

- необхідність адаптації міжнародних програм до українських реалій;

– обмежене фінансування міжнародних проєктів та програм та необхідність створення ефективних механізмів для залучення додаткових фінансових ресурсів, включаючи гранти та міжнародну допомогу;

– недостатня координація між різними державними органами, що відповідають за міжнародну діяльність у сфері молоді та спорту;

– потреба у зміцненні інституційної спроможності Міністерства молоді та спорту України для забезпечення ефективної реалізації міжнародних проєктів і програм;

– низький рівень правової культури та правосвідомості серед молоді та представників спортивних організацій, що ускладнює реалізацію міжнародних проєктів;

– необхідність проведення освітніх та інформаційних кампаній для підвищення обізнаності про права та обов'язки в контексті міжнародної діяльності;

– відсутність належних механізмів моніторингу та оцінки ефективності міжнародної діяльності, що призводить до недостатньої прозорості та звітності;

– потреба у впровадженні системи оцінки результативності міжнародних проєктів та програм;

– високий рівень бюрократичних процедур, що ускладнює реалізацію міжнародних проєктів та участь у міжнародних заходах;

– недостатня підтримка молодіжних ініціатив, спрямованих на міжнародну співпрацю, що знижує активність молоді у міжнародних проєктах.

Ці виклики вимагають комплексного підходу для їх подолання, включаючи вдосконалення нормативно-правової бази, покращення фінансування, підвищення правової культури та спрощення бюрократичних процедур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Юридичний словник / за ред. Б.М. Бабія, В.М. Корецького, В.В. Цветкова. Київ: Головна редакція Української рад. енцикл. АН України РСР, 1974. 871 с.
- Кельман М.С., Кельман Р.М. Доктринальні підходи до розкриття поняття "правове регулювання". *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: "Юридичні науки".* 2-23. № 3 (39). С. 13–20. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/nov/32079/5.pdf> (дата звернення: 10.07.2024).
- Загальна теорія держави і права / за ред. В.В. Копейчикова. Київ: Юрінком, 1997. 320 с.
- Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави. Навч. посібник. Вид. 9-е, зі змінами. Львів: Край, 2007. 178 с.
- Костенко О.М. Верховенство закону чи моралі? Проблеми правової футурології. *Публічне право.* 2015. № 1. С. 173–179.
- Онопенко П.В. Функції сучасної держави, її сутність, різновиди та тенденції розвитку. *Держава і право : Зб. наук. праць.* Вип. 7. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. С. 121–130.
- Куракін О.М. Поняття і зміст нормативно-правового регулювання як юридичного явища. *Держава та регіони.* 2013. № 3(41). С. 10–15. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2013/4.pdf (дата звернення: 10.07.2024).
- Конституція України від 29.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.07.2024).
- Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 № 3808-XII / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 10.07.2024).
- Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27.04.2021 року № 1414-IX / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text> (дата звернення: 10.07.2024).
- Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні: Закон України від 14.09.2000 № 1954-III / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1954-14#Text> (дата звернення: 10.07.2024).
- Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки та внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 02.06.2021 № 579 / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.07.2024).
- Про Національну доктрину розвитку фізичної культури і спорту: Указ Президента України від 28.09.2004 № 1148/2004 / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1148/2004#Text> (дата звернення: 10.07.2024).
- Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України: постанова Кабінету Міністрів України

- від 02.07.2014 №220 / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.07.2024).
15. Наставний І. Нормативно-правове регулювання у сфері професійного спорту в Україні. *Підприємство, господарство і право*. 2018. № 6. С. 46–51. URL: <http://ppr-journal.kiev.ua/archive/2018/6/10.pdf> (дата звернення: 10.07.2024).
16. Переглянута Європейська хартія про участь молоді в місцевому та регіональному житті, ухвалена Конгресом місцевих і регіональних влад Європи (10-е засідання – 21 травня 2003 – Додаток до Рекомендації 128) / Council of Europe. URL: <https://rm.coe.int/168071b58f> (дата звернення: 10.07.2024).
17. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 10.07.2024).
18. Переглянута Європейська спортивна хартія: рекомендація CM/Rec(2021)5, ухвалена Комітетом міністрів 13 жовтня 2021 року на 1414-му засіданні заступників міністрів / Council of Europe. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Mizhnarodna_dijalnist/Spivrobotnictvo%20z%20radoy%20EU/PREMS%20039224%20UKR%202584%20Revised%20European%20Sports%20Charter.pdf (дата звернення: 10.07.2024).
19. Міжнародна хартія фізичного виховання та спорту, ухвалена на Генеральній конференції ООН від 21.11.1978 року / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_350#Text (дата звернення: 10.07.2024).
20. Антидопінгова конвенція ETS № 135 від 16.11.1989 (ратифікована Україною 15.03.2001 року) / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_228#Text (дата звернення: 10.07.2024).
21. Міжнародна конвенція проти апартеїду в спорті від 16.05.1986 / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU85K07U> (дата звернення: 10.07.2024).
22. Європейська конвенція про насильство та неналежну поведінку з боку глядачів під час спортивних заходів, і, зокрема, футбольних матчів ETS № 120 від 19.08.1985 року (ратифікована Україною 15.11.2001 року) / Офіційна інтернет-сторінка Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_003#Text (дата звернення: 10.07.2024).